

Doina PAPP

Goldoni văzut din spate

Invocat tot mai des ca promotor al unei reforme teatrale importante Goldoni nu mai e privit, cel puțin din a doua jumătate a secolului XX, doar ca un comediograf de succes. Pe de o parte disputa dintre teatrul popular-realist la care visa și tradiția *commediei dell'arte* de care nu se putea despărți, pe de alta surâsul amar al unui dramaturg crepuscular despre care s-a crezut multă vreme că este doar un măscarici îi conferă un aer misterios răsfrânt și asupra comediilor sale.

Atât de rar jucata sa piesă *Teatrul comic* – o artă poetică plină de subtilitate – îi conturează acest profil. Am avut parte de o unică reprezentare a acesteia la Teatrul Bulandra, în regia lui Silviu Purcărete.

Giorgio Strehler a fost de fapt deschizătorul de drum în privința noilor montări goldoniene, punând în celebrele spectacole: *Slugă la doi stăpâni*, *Gâlcevile din Chioggia*, *Piațeta*, toată nostalgia de care era capabil un sentimental ca el, la adresa vârstei de aur a teatrului – *commedia dell'arte* – a lui homo ludens și a libertății de exprimare sărbătorită în „clasicele” improvizații. Cu doar un deceniu în urmă, Vlad Mugur, studiind fluiditatea jocului cu masca ducea și mai departe discuția despre Goldoni, montând la Craiova acel îngândurat spectacol (*Slugă la doi stăpâni*) în

Scenă din *Slugă la doi stăpâni* de Goldoni

care Truffaldino era un bătrân trist, iar spectacolul analiza mecanismul aparențelor amenințate de moarte.

Nu mai departe decât anul trecut la BITEF l-am văzut pe Goldoni și în zona horror, într-un spectacol plin de fiori reci al unui tânăr regizor italian. Poate prea mult dar oricum simptomatic pentru destinul dramaturgului. Când Goldoni este adus pe scenă ca personaj, precum în recenta premieră cu *Slugă la doi stăpâni* de la Râmnicu Vâlcea, ne așteptăm să găsim în spectacol o referire directă la acest parcurs dramatic, în care silueta dramaturgului veghează din umbră la destinul său, strecurându-se printre măști la Carnavalul din Veneția.

Regizorul Gelu Badea a apelat însă la acest reper doar ca la o copertă regală, un punct de pornire, o referință care nu mai are legătură cu restul, poate doar ca să-l scuze. Îngăduitor cu posteritatea, la ridicarea cortinei, dramaturgul șade așadar pe scenă cu spatele la noi, etalându-și eleganta pelerină și peruca buclată. Ba și o pană dacă nu mă înșel. Mai departe poate să se întâmple orice. Dacă maestrul ne-a întors spatele, e semn că suntem feriți de oprobriu. Într-un fel așa și este, căci hanul lui Brighella văzut acum din exterior e în refacere, acoperit fiind de folii de plastic și stropi de var. El însuși e un dandy de mahala care și-a dotat stabilimentul cu animatoare scoase la rampă în prosoape flaușate.

Povestea lui Truffaldino curge în acest cadru fără surprize. Și el e un om al străzii, un copil de pripas care nu se prea amuză de întâmplările prin care trece. Cornel Șerban are de altfel această mină necăjită, e neajutorat și uneori cam prea plângăreț. În schimb, ceilalți au aplomb și vor să pară oameni de lume. *Florindo* (Alin Păiuș), *Beatrice* (Ariana Alexandra Șerban, într-un travesti foarte reușit) ba chiar și *Pantalone* (Gabriel Popescu) ațos, încordat. Dan Constantin (*Dottore*) și Juliet Attoh (*Clarice*) trag mai degrabă spre *commedia dell'arte*, ceea ce nu e rău, dovadă că nu se poate renunța cu totul la acest tip de comic în care mai cad și ceilalți dincolo de linia rolului. Proaspătă și naturală, Mădălina Floroiu e o *Smeraldina* simpatică în ciuda reducerilor de text de care a avut parte (remarcabilă în scena de amor cu *Truffaldino* printre perne tandră și inocentă). Piesa e în general substanțial tăiată, lipsind uneori scene esențiale precum aceea a servitului simultan la masa celor doi stăpâni. Fără prea multă inspirație în privința invenției comice, regizorul Gelu Badea a reușit să insufle actorilor însă plăcerea de a juca, multă dezinvoltură și mobilitate. Fiorul liric imprimat mai cu seamă de Truffaldino rimează cu copertele nostalgice aplicate spectacolului, dar nu absolvă reprezentajia de o anume lipsă de vervă comică.

Teatrul ARIEL, Râmnicu Vâlcea – Slugă la doi stăpâni de Carlo Goldoni. Regia: Gelu Badea. Costumele, decorul: Carmen Prodan. Cu: Gabriel Popescu (*Pantalone*), Juliett Attoh (*Clarice*), Dan Constantin (*Dottore*), Ariana Alexandra Șerban (*Beatrice*), Alin Păiuș (*Florindo*), Alin Holcă (*Brighella*), Mădălina Floroiu (*Smeraldina*), Cornel Șerban (*Truffaldino*), Marius Firescu (*Hamalul*). Cu participarea elevilor de la cursurile de actorie ale Teatrului.